

NÉPI EGYSÉG

A romániai SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT HÁROMSZÉKMEGYEI TAGOZATA október másodikán a sepsiszentgyörgyi Városi mozi-teremben este 6 órakor az országos kongresszusra való tekintettel nagygyűlést tart, amelyre a város összes dolgozóit meghívja a végrehajtóbizottság.

A vereségre ítélt Marshall-politika

Newyork Flushing Meadows nevű városrészében immár két hete tart az egymással szemben álló két tábor, a demokrácia és a reakció viadala, szópárbajok követik egymást, egyes kiküldöttek Marshall amerikai külügyminiszter nézetét osztják, mások viszont Visinszki szovjet külügyminiszter helyettes bekepoitikájá mellé sorakoznak fel. Kétségtelenül megállapítható, hogy az amerikaiak „szavazógépezete” ellenére, a világ rokonszenve a szovjet álláspont mellé állt.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlésén lejátszódó események nem jelentenek új fordulatot az USA eddigi politikájában. A Németország volt csatlósállamaival a múlt évben létrejött békeszerződések a nagyhatalmak együttműködésének elvi és gyakorlati sikerét jelentették. A decemberi ENSZ-közügylés is eredményeket hozott, mert elvileg kimondotta például a fegyverkezés csökkentését, az atomerő-ellenőrzés végrehajtását. Az amerikai nagytöke urai attól fogva azonban egyre erőszakosabb politikai irányt szabnak meg. Nem akarnak tudni arról, hogy valóban legyen is valami az atomerő ellenőrzéséből vagy tényleg korlátozzák a fegyverkezést. Az amerikai reakciók tehát mindent elkövetnek az erről folyó bizottsági tanácskozások elhúzásáért.

Az amerikai nagytöke azonban nem csak ebben a kérdésben akar minden nemzetközi döntést elől kitérni. Amerika magatartása az úgynevezett német kérdésben is nyilvánvaló. A német békeszerződés ügyében Amerikának olyan messzemenően önző és hatalmi érdekei vannak, hogy célja elérése érdekében megtorpedozta a nagyhatalmi együttműködést. Az amerikaiak és angolok előszörban önkényesen egyesítették a két nyugatnémetországi övezetet. Ezzel a ténnyel előre meg akarják nehezíteni a moszkvai értekezlet munkáját, ahol a külügyminiszterek elsőfolyban foglalkoztak a német kérdéssel. Alig nyílt meg a moszkvai konferencia, Truman elnök máris elmondotta a Trumanizmus elvét kifejtő beszédét. De ez hamar lejárta magát túlságosan politikai és katonai jellege miatt, ezért nem sokára megkezdődtek a kísérletezések az imperialista célú Marshall-tervvel. Ez Németország ipari vidékeinek az elszakítására, tehát a nagyhatalmak együttműködésének a felbontására kellett.

Amerika így hónapról-hónapra fokozta a feszültséget. Erre két új körülmény hátráltatja fel. Az egyik az amerikaiak közötti egyezmény létrejövele, a másik az Angliában és Franciaországban súlyosra fordult gazdasági helyzet. Az utóbbi meggyengítette ezeknek az országoknak az ellenállását az amerikai trószpolitika nyomásával szemben.

Ilyen előzmények után Marshall az ENSZ közgyűlésén vakmerőben indult rohamra, elsősorban a nézetegyenlőségi elv ellen (amit rosszhiszeműen vétőjárnak neveztek el). Közvetlen célja pedig, hogy a Biztonsági Tanács működését megbénítsa, az ENSZ-et pedig az USA uralmi szervévé formálja át. Minder pedig azért sürgős az amerikai külügyminisztériumnak, mert novemberben ismét összeül a német békeszerződést tárgyaló külügyminiszteri értekezlet. Ezért tehát szorgalmazni próbálja a Szovjetszövetség elszigetelését, még pedig éles szovjetellenes kirohanások kíséretében.

Az elutasítást támadók azonban mindig elszámítják magukat, Visinszki

A romániai munkásmozgáalom politikai, szervezeti és ideológiai egysítésének útján

A Román Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt központi titkárságának együttes közleménye

(Bukarest) — A Román Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt központi titkársága közös értekezletet tartott, amelyen megvizsgálta a bel- és külpolitikai helyzetet, valamint a munkásszövetség jelenlegi feladatait.

Egyetértéssel állapítottuk meg — mondja a kiadott közlemény —, hogy a nemzetközi reakció támadásaival szemben, amely az ország fasiszta maradványainak és reakciós elemei-

nek felhasználásával akarja aláásni demokratikus rendszerünk alapjait, a munkásszövetség elsőrendű szükséglete lett a két párt akcióegységének megerősítése a végett, hogy ezeket a mesterkedéseket megsemmisítse és biztosítani tudja a román nép szabadságát, békéjét, jólétét és kultúráját.

A két párt központi titkársága ezért elhatározta a Munkás Egység-

front együttműködésének minden téren való megerősítését és elmélyítését, valamint azt, hogy az illetékes vezető körök a romániai népi demokrácia megszilárdítása és a munkásszövetség történelmi hivatásának betöltése érdekében megbeszélés tárgyalják a munkásmozgálmunka politikai, szervezeti és ideológiai egysége megerősítésének meggyorsítását és ennek gyakorlati feltételeit.

Az ENSZ közgyűlésén

A Szovjetszövetség, Franciacrszág és Lengyelország támogatják Románia tagfelvételét

Amerika és Anglia a kérés teljesítése ellen — Az amerikai külpolitikának az Oroszországgal való kölcsönös megértésből kell kiindulnia

(Newyork) — A Biztonsági Tanács hétfőn Olaszország, Románia, Magyarország és Bulgária tagfelvételi kérésével foglalkozott. Elsőnek az olasz tagsági kérésről folyt a vita. Amerika és Anglia kiküldöttei Italia felvétele mellett voltak, Gromiko szovjet főmegbízott viszont hangoztatta, hogy csak abban az esetben támogatja az olasz kérést, ha lehetővé teszi Románia, Magyarország és Bulgária tagságát is. Lengyelország megbízottja indítványozta, hogy a kérdést terjesszék a külügyminiszterek novemberi értekezletére. A lengyel javaslatot elutasították. *Románia tagfelvételi vitája során az Egyesült Államok és Anglia elleneztek a kérés teljesítését, a Szovjetszövetség, Franciaország és Lengyelország megbízottai mellette voltak.* A tagfelvételi vitát szünetre halasztották.

Az ENSZ politikai bizottságában a

szovjet küldöttség javaslatot nyújtott be, amely szerint a Görögországban állomásozó idegen csapatokat ki kell onnan vonni és külön bizottság létesítened, amely ellenőrizze, hogy a Görögországnak nyújtott segélyt valóban a nép érdekeinek megfelelően használják-e fel. Gromiko szovjet megbízott a javaslat benyújtásakor élesen támadta Amerika görögországi politikáját és kijelentette, hogy az USA kormánya 18 ezer katonai kiképzőt küldött Görögországba.

Marshall külügyminiszter bejelentése alapján az Egyesült Államok hivatalosan is beterveztették javaslatukat „A közgyűlés ideiglenes bizottságának” a megalakítására. Politikai okokból változtatták így meg az eredetileg indítványozott elnevezést, amely úgy szólt, hogy a „Béke és Biztonság Tanácsa”. Ez elé a bizottság elé akarnák vinni az amerikaiak

máris az ausztriai békeszerződés kérdését.

NAPIRENDEL A FEGYVERKEZÉS CSÖKKENTÉSE

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlése napirendre tűzte azokat a Visinszki beterveztette szovjet javaslatokat, amelyek azt kívánják, hogy a közgyűlés ismét erősítse meg és szűkítse körvonalazza az általános fegyverkezés csökkentéséről és az atom-fegyverek törvényen kívüli való helyezéséről 1946-ban hozott határozatát. A szovjet javaslatok napirendre tűzését egyetlen kiküldött sem ellenezte.

Egyébként az amerikai hírvés, amely magához tért a Visinszki beszéd okozta meglepetés után, újabb erőszakszításokat tesz, hogy amennyire csak lehet, csökkentse a beszédnek a világ közvéleményére tett hatását és elvonja a figyelmet a harmadik világháború bujtatójától ellen emelt vádakról. A sajtóban és a rádióban tömördek szovjetellenes régalmozó cikk és közlemény jelenik meg.

A kongresszus egyik köztársaságpárti tagja Washingtonban mondott beszéde során kijelentette, hogy az ENSZ egyáltalán nem biztosíthatja a béke fenntartását és hogy erre csak egy „világ-állam” képes. Annennyiben pedig nem lehet számítani arra, hogy az ENSZ-t ilyen csúcslállammá fejlesszék, a szónok azt a következtetést vonja le, hogy az új háború elkerülhetetlen. Ugyanezen a gyűlésen Frank Kingdo, az ismert hírlapíró is utalt az új háború fenyegető veszélyére, amelyet a reakciós amerikai körök akarnak kirobbantani.

Wallace is felszólalt és többek között azt követelte, hogy az amerikai külpolitikának nem annyira az Oroszországgal való vetélkedésből, mint inkább az Oroszországgal való kölcsönös megértésből kell kiindulnia.

AMERIKA VILÁGURALMI HELYZETRE TÖREKSZIK

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlésén felvetett kérdések még mindig foglalkoztatják a világ közvéleményét. A moszkvai rádió hírmagyarozója kijelentette, az USA képviselői az atombizottságban élesen szembefelhelyezkedtek minden olyan javaslattal, amely lehetővé tette vol-

Milyen árukészletet kell beszolgáltatni a kereskedőknek és magánosoknak

(BUKAREST) — Maurer Ion ipar- és kereskedelemügyi államtitkár rendeletileg intézkedett az olyan keresáruk és nyersanyagok átadására vonatkozólag, melyek nem hivatalos kereskedők birtokában vannak vagy olyan kereskedők raktárában találhatók, akik különben más árucikkek eladásával foglalkoznak.

A rendelet a következő intézkedéseket tartalmazza: Mindazok, akiknek nincsen sem ipari, sem kereskedelmi bejegyzett cégük, s akik ipari termékek, nyersanyagok, félgyártmányok vagy készáruk birtokában vannak, melyeket az augusztus 15-i rendelet értelmében a törvényes határidőn belül bejelentettek és a vonatkozó illetékeket kifizették, kötelesek legkésőbb 30 napon belül ezeket a termékeket a következő vállalatoknak átadni: a) az IN-COOP-nak; b) az illető anyagot feldolgozó gyáraknak; c) az illető árucikk eladásával foglalkozó kereskedőknek.

Ugyanez a kötelezettség hárul azokra a kereskedőkre, akik olyan nyersanyagokat, félgyártmányokat, vagy készárut tartanak raktárban, amelyek nem tartoznak szakmájukhoz, de szabályszerűen bejelentették.

A miniszteri rendelet előírja, hogy az eladás az átadás napján érvényben lévő hivatalos áron történik. A szimlát az illetékes pénzügyigazgatóság nál kell láttatni.

Mindazok ellen, akik a fenti rendeletnek nem tesznek eleget, szabotázs címén megindul az eljárás.

szovjet külügyminiszterhelyettes nem csak, hogy följényszerű és adatszerűen elhárította a kihívást, hanem megcél-folthatatlannul telelezte az amerikai reakció háborúra uszító üzenetét. A másik tény pedig az, hogy a tapasztalatok szerint egyáltalán nem szavazat-

többségek határozzák meg döntően a nemzetközi politika alakulását. Bebizonyosodik rövidesen — az eddigi kudarcok után —, hogy Marshallnak ez az újabb kísérlete is vereségre van ítélve. Nem folytathat politikát a népek béke- és szabadságakarata ellen.

...a atomerő fejlesztésével foglalkozó telepek és vállalatok felett a hatékony ellenőrzést. Azt is ellenezték, hogy az Egyesült Államokban megsemmisítsék az atombombakészleteket és magatartásuk arra irányul, hogy az atomerő terén Amerika számára uralkodó szerepet biztosítsanak. A himnuszhangsúlyozta hogy Amerika világuralmi helyzetére törekszik, ezt fegyveres erővel igyekezik megteremteni és kijelentette, hogy a szabadságszerető népek jogos aggodalma és nyugtalansága juttat kirejézésre Visszafelé beszédében.

Zillicus angol munkáspárti képviselő kijelentette, hogy a brit kormányt elárulja politikáját, ha az az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlésén résztvevő angol megbízottak Marshall amerikai külügyminiszter javaslatai mellé állnak.

Paul Robeson, az ismert antiaszista néger énekes közölte, hogy a Délafrikai Unió nyíltan bevallotta: nem hajlandó eleget tenni az ENSZ felszólításának, hogy szüntesse be a fajüldözéseket és a faji alapon vagy a bőrszín alapján való megkülönböztetéseket.

Magas román kitüntetést kapott Szuszajkov vezérezredes

(Bukarest) — Öfelsége a király a Károly-rend nagykeresztjével tüntette ki Tolbukin marsallt, a romániai Szövetséges Ellenőrző Bizottság volt elnöket. Ugyanekkor a királyi palotában az uralkodó ünnepélyes keretek között nyújtotta át Szuszajkov vezérezredesnek, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság volt elnökhelyettesének a Román Csillagrend nagykeresztjét. Az ünnepségen jelen volt Groza Péter dr. miniszterelnök, Tatarescu Gheorghe helyettes miniszterelnök és külügyminiszter és Káradzse bukaresti szovjet nagykövét. A miniszterelnökségen nyújtották át a SzEB többi szovjet tagjának a kitüntetést, Szuszajkov vezérezredes szombatban délután elhagyta a fővárost.

Prodalni pályázat

(Kolozsvár) — A Magyar Népi Szövetség központi bizottsága irodalmi pályázatot hirdet. A pályázat tárgya: egyfelvonásos színdarabok. A pályázatok szeptember 15-ig érkeznének meg a SzEB többi szovjet tagjának a kitüntetést, Szuszajkov vezérezredes szombatban délután elhagyta a fővárost.

A pályázat célkitűzése: megőrizni történelmünknek azokat a nagy nőtájakait, akik Erdély népeinek lelki adottságait és boldogulásiért küzdtek. A pályamunkák csak hiteles, részben utóbbi másfél századának történelméből.

A pályázat célkitűzése: megőrizni történelmünknek azokat a nagy nőtájakait, akik Erdély népeinek lelki adottságait és boldogulásiért küzdtek. A pályamunkák csak hiteles, részben utóbbi másfél századának történelméből.

Jólsikerült műsoros előadást rendezett A sepsiszentgyörgyi IMSz

(Sepsiszentgyörgy) — Szombaton este a sepsiszentgyörgyi ifjúmunkás Szövetség a városi mozi-teremben műsoros estet rendezett. Az est műsorán énekszárok, egyfelvonásos színdarabok, szavalatok, táncszámok szerepeltek. Bevezető beszédet Bálint János mondott. Tóth Kálmán ötletesen és fordulatosan konferált. A szereplő ifjúmunkások, tanoncok voltak, akik eddig bizony még a mások által rendezett előadásokra se igen tudtak elmenni, nem hogy ők rendezhettek volna önálló műsoros estet. Első nyilvános bemutkozásuk nagy sikert aratott, lelkesedéssel, jól játszottak, szavaltak, énekeltek. Az előadást Steinberger Anna rendezte, aki másfél hónapig teljesen ingyenesen dolgozott az ifjúmunkásság kultúrászfónalának fel-emeléséért.

Miniszterközi bizottság létesült a békeszerződés végrehajtásának irányítására

(Bukarest) — A hivatalos lap minisztertanács naplót közölt, amely a békeszerződés végrehajtásának az irányítására miniszterközi bizottságot szervez a miniszterelnökség mellett. A bizottság elnöke Tatarescu Gh. miniszterelnökhelyettes és külügyminiszter, tagjai Gheorghiu-Dej ipar- és kereskedelemügyi miniszter, Teohari Georgescu belügyminiszter, Patrascu Lucretiu igazságügyminiszter, Alexandrinu pénzügyminiszter, Lascar Mihai hadügyminiszter, Tudor Ionescu bányászati miniszter, Bodnarus Emil miniszterelnökségi államtitkár és dr. Oeriu államtitkár ranggal felruházott kormánybiztos.

A bizottság feladata a békeszerződés végrehajtásának az általános irányítása. Emellett hatáskörébe tartozik a békeszerződésből folyó kötelezettségek kielégítése céljából szükséges lépések megállapítása és egybehangolása, valamint ezeknek a különböző minisztériumok között való megosztása. E célból a külügyminisztériummal egyetértésben az egyes minisztériumokat egyezményes és megállapodások megkötésére is felhatalmazhatja.

Hatáskörének egyik legfontosabb területét a békeszerződés intézkedéseinek a hivatalos értelmezése képezi.

A vagyon a nép szolgálatában

A Csiki Magánjavak a nehézségek között is küzd a nép gazdasági felemelkedéséért

(Csikszék, a N. E. munkatársától) A közelmúltban röviden megemlékeztünk arról, hogy a csiki Magánjavak új, ideiglenes vezetősége kapott. A Csiki Magánjavak ezzel a lépéssel egyet haladt a történelmi országútján. A Magánjavak ugyanis történelmük, a székelység, elsősorban pedig Csik népének a történelme, amely évszázados harcok után jutott el a mai napig. Amint ismeretes, ezek a birtokok még a török-magyar háborúlongások idejéből maradtak. A török kénytelen volt feladni Erdélyt, de a gránicán túl megvetette a lábát. A Csiki Magánjavak jelenlegi területét mind a magyar,

mind a török a magáénak vallotta, amíg végül is a határkérdésben a két fél közötti egység létesült. Természetesen az egységben, amely 1769-ben jött létre, nem csak a Csiki Magánjavak szerepelt. A most már nem vitás határreze Bukovinánál kezdődött, s magába foglalva a naszdói határiségi közbirtokot, egészen a bodzai zorosig szaladt le. A birtokok jövedelmét ezután a székely határiségi felszerelésre fordították, majd a 48-as szabadságharc leverése után németesítési célok szolgálatába állították, végül a vagyon felosztották, kivéve két birtokrészt, amelynek egyike a Naszdói Határiségi Birtok, a másik pedig a

szítése az volt, hogy a Csiki Magánjavaknak a rendelt célokra való visszavonását meggátolja. Nem sikerült, mert megjött a 334-es számú törvény, amely a Magánjavaknak teljes erkölcsi elégtételt szolgáltatott. Ekkor vette át a birtok vezetését Elekés Béla, aki székely vezetői és gazdasági életünk egyik kiváló személyisége. Ő indította meg a munkát, hogy a Csiki Magánjavak ne levegőben lebegő valami, hanem olyan legyen, hogy hivatását,

Célját újra feljlesíthesse

A 765-ös törvény segítette erőfeszítésében. E törvény kimondotta, hogy a birtok az eredeti birtokosok tényleges tulajdonába megy át, s hogy a román állam részéről korábban ért károkat kártérítés illeti.

Igy érkezett el a Csiki Magánjavak 1947 őszéhez. Csak röviden foglalkozunk azzal a küzdelemmel, amelyet a Magánjavak a reakcióval folytatott. De a rövid sorok mögött viták, tárgyalások, izgalmas napok, hetek és hónapok vannak. Mert hiszen a vezetésnek minden erejével azon fáradozott, hogy a Magánjavak régi célkitűzéseinek eleget tegyen. Már nem a régi, nagy vagyon áll rendelkezésére, a viták, az idők nehézségei is sok erőtartaleket fel-emésztettek.

Mégis ma már elmondhatja a Csiki Magánjavak vezetősége, hogy munkáját siker koronázta. Már adhatott Ma újra fenntartotta a csikszékiai árvaház 100 árva gyermekének. A Csiki Magánjavak tartja fenn a gyergyószentmiklósi sebészeti szanatóriumot és szülészeti otthonot. Ez év első hónapjában csaknem 200 millió lejt osztott szét.

Magyar és román intézmények egvaránt részesültek

a támogatásból. Azt senki lehet jelentéltelennek minősíteni, hogy a Csiki Magánjavak több, mint ezer embernek ad állandó megélhetést.

A Csiki Magánjavak ha nehéz küzdelmek árán is, átitott a háború után idők szokásos nehézségein. Már újra ott áll az intézmények mellett, segíti őket, újakat létesít, sokszáz ember kenyerét egymaga biztosítja. S bizonyos, hogy egyre nagyobb erővel fog harcolni Csik népének gazdasági és művelődési fellendüléséért. Hiszen a Csiki Magánjavaknak ez a kitűzött célja.

(h. e.)

Csiki Magánjavak név alatt lett ismeretes

Két fontos dátuma volt az ezután következő évtizedeknek. Egyik az első rendezés, amely 1869-ben történt. Ez kimondta, hogy a birtokot a megye köteles közvagyonként kezelni. Jövedelmét pedig a földművelés, a kézműés gyáripar, valamint a kereskedelem és népoktatás szolgálatába állítani. A második jelentős dátum a Csiki Magánjavak életében 1897 augusztus 30-a, amikor a most már Csiki Magánjavak néven szereplő vagyonlomb alapszabályait megállapították. E szerint a Csiki Magánjavak a vármegyével, volt határiségi területtel közösen székely lakosságának tulajdonát képezte. Vagyis a vagyonból nem részesülhettek azok, akiknek őse a határiségnek tagja nem volt.

Az első világháború után a Csiki Magánjavak és az akkori reakciók

rendszer között küzdelem indult. A harcban a Csiki Magánjavak veszített, a 64 ezer holdas vagyon 26 ezerre olvadt. Ennyiből állt a Csiki Magánjavak, amikor 1945 tavaszán a román közigazgatás bevonult Erdélybe. Egy ideig a Caps rendelkezett a birtok felett, majd a 765-ös törvény elismerte a vagyonlomb önkormányzatát, továbbá azt is, hogy az 1923 és 1930 között szenvedett károkat kártérítés is jár. Az első lépést tehát, amely az igazságot nyújtó utat jelentette, a Groza-kormány hozta.

A megye népe közgyűlést tartott. Ezen egyhangulag kimondták, hogy a vagyon jövedelméből az is jogosult, akinek őse nem tartozott a székely határiség tagjai közé. De ezzel a nép még mindig nem rendelkezhetett a vágya felett. A reakció utolsó erőfe-

Nagy filmbemutató!

A BRASSÓI SCALA-MOZGÓ bemutatja az idény legnagyobb amerikai filmjét ÜLDÖZ a GESTAPO

FŐSZEREPBEN: Alan Ladd, Donáth Steli, Roland Drow, Lucian Prival, Greta Gronstad

Legújabb amerikai filmhíradó

Legközelebbi műsor: Marokkó felé

Mely fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett jó férj, édesapa, fiú és rokon

WALDEMAR STOTZ nagykereskedő

életének 35-ik, boldog házasságának 11-ik évében, f. hó 29-én reggel 6 órakor hirtelen elhunyt. Drága halottunk földi maradványait október 1-én, szerdán délután 4 órakor fogjuk a Calea Victoriei 25. szám alatti gyászaházból a bolonyai szász evangélikus temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Emléke legyen áldott! Nyugalma legyen csendes!

Brassó, 1947 szeptember 29.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

(B)

Jeltelen sirok, özvegyek és árvák vádolják Maniut

Helyszíni riport a Maniu-gárdák vérengzéseinek színhelyéről

(Százazajta, küldött munkatársunktól) — Otten ültünk a fűgőn szaladó kicsi tehernőcsiben. Az Ekés Front, a Magyar Népi Szövetség, a Kommunista Párt megyei lelküldöttéi és az újságíró. A kocsi hűtőjében felforrta a víz, míg a meredek hegyen kapaszkodnak a kocsi. Végre feltűnik a völgyben Százazajta. Kicsi, igénytelen falu, amelynek nevét ezélt három évvel fél Európá sájtója emlegette a Maniu-gárdák vérengzéseivel kapcsolatban. Semmi-ben sem különbözik a többi széki falutól. Szépen megművelt határa, tiszta, takaros háza, lakói szorgalmát hirdetik. Piacán emeletes épület: az iskola, ahol ezélt három évvel a borzalmas gyilkosságok lefolytak. A szemtanú fekvő domboldalon temető, ahol az áldozatok sírjai némán vádolják Maniut és cinkosait. Míg a Kommunista Párt székházában lassan gyűlése jönnek össze az emberek, széjjelneztünk a faluban.

A FALU ÉS NÉPE

Lélekszáma 1870. Két gazdának van 45 holdnyi birtoka, a többinek 10—15 hold. Földnélküli, úgy húsz család. Nagybirtok nincs is, nem is volt. Lakosságának mintegy húsz százaléka román. Vegyesen görögkeleti és görögkatolikus, a többi református magyar. A románok is magyarul beszélnek. Már nagyon össze vannak házasodva. Viseletük, nyelvük, problémáik egyek. Valamennyien szorgalmas, békés emberek. Bajuk, sérelmük is ugyanazok, mint akármelyik más falu. Itt is előfordul, hogy egyik gazda úgy „véletlenül” elszint egy barátját a szomszédjától, vagy két asszony összevessz a kofló felett. Ha összevesszük ki is békülnek, mint akárhol más faluban. Így éleik időtlen időközön át, míg nem jött a Maniu nemzeti pártja és a magyar párt, velük pedig a nemzeti szűzítő.

HATÁROK TOLÓDNAK EL A FALU FELETT

Ilyen légkörben az elmúlt kétszáz év alatt természetesen a kisebb számban élő románok érezték magukat nyeregben. A magyarpart vezetőknél volt gondjuk rá, hogy minden apró sérelmet nemzeti szűzítő vonalra állítsanak be. A bécsi döntés után a fakasztások védelme alatt a magyarok egy része igyekezett apró bosszantásokkal elégtételt szerezni a multban rajtuk esett sérelmekért. Aztán átviharzott a háború a falu felett. Harcok is voltak, sebesültek is. A falu népe gondjába vette a sebesülteket, nem nézte, hogy magyar, vagy román, a szenvedő embert látta bennük. Ez is elmúlt. A falu élte tovább megszokott életét. Nem volt több baj, mint másutt.

A VÉRÉS HJNAL

Igy közöztették a falura 1944 szeptember 26-án, a véres hajnal. Időgen, állig félgégyverzett marcona alakok érkeztek Középpajta felől. Helybeli emberek vezették őket. Bezörgöttek a házakhoz: mindenki menjen az iskola udvarára. Ebből vajjon mi lesz? — retent meg a falu népe. Egyes házaknál fenyegetések hangzottak el: „Ha adsz egy tehenet, éleiben maradsz. Adj pénzt és megmentem az életedet”.

Nyolcóra tájt az iskola udvarára volt terelve a község magyarsága. Az épület udvar felé néző részén géppuska csőve mered a népre. Két más géppuska az udvar más részéről ásit az összetereit népre, amelyet szorosan fog közre a fegyveres banditák tömege. Egy jobban öltözött úrfele — Olteanu Gavril — névsort olvas fel. Halálos ítéleteket. A nép dermedten hallgat. Az első elítéltek, Nagy G. András az udvar közepén levő favágó tönkhöz tuszolják.

— Tedd rá a fejed, — hangzik a parancs.

A 21 éves fiú nem veszi komolyan a dolgot, de engedelmessé. Egy aprótermű, rosszkepi bandita lépik elő, kezében bád. Meglóbálja a levegőben és lesújt. Addig, míg a fej leválik a törzséről. A népből kitor a borzalom kiáltása. Az események gyorsan perregnek, már hurcolják a kivégzett fiú testvérét, a 25 éves Nagy G. Sándort. Az ő feje is a porbanul a hóhér bádja alatt. Anyák ájulnak el a férfiak izma feszül, hogy véget vessen a vérengzésnek, mikor megszólalnak a géppuska. Egy másuttan esnek össze Szabó Benjámin 58 éves gazda, Német Gyula, Német István, Elek Lajos, Gecse Béla, Málnási József, Szép Al-

bert és a felesége, Róza és Szép Béla, aki golyóktól átluggatott testtel két hétig kúdlódott. Nagy D. Józsefnek a száján ment be a golyó és a tarkóján jött ki. Halottnak hitték, később derült ki, hogy életben maradt. Ezután sokat behurcoltak az óvoda épületébe, ahol borzalmasan megölték őket. A falura rémület és gyász szakadt. Maniu minden magyart ki akart irtani. A félrevezetett, megvédett helybeliek vezették a minden emberi műveltségtől kivetkőzött gyilkosokat.

VALTOZIK A VILAG

Mikor a Maniu banditái gaztetteinek híre ment, a román demokratikus sajtó erőteljes mozgalmat indított a Maniu-gárda feloszlására és a bűnösök megbüntetésére. Az akkor uralmon levő Radescu-kormány minden halogatása ellenére, mégis megindították a pert, ahol az ország dolgozóinak erős nyomására súlyosan meg is büntették a vérengzések elkövetőit. De szabadon maradtak a fő értelmi szerzők, Maniu és cinkosai, magyar társaikkal egyetemben.

Most, három évvel az események után végre sor került arra, hogy Maniukát is felelősségre vonják akkor elkövetett gaztetteikért, amelyek hullámai még ma sem ülték el. A faluban

megbújt kicsi haramiak sziták most is a lángot. Feljelentések özöne megy a brassói hadbírószákhöz és ennek folytán egyre nő a gyűlölet. A sötétben megbúvó bűntudatokat izgatnak ma is a gyűlöletre. A nép már belefáradt a háborúskodásba, minden idegszázával békét, békét akar. Tudja, hogy a faluban megbúvó izgatott csak akkor hunyáskodnak meg, ha fővezérükre példás büntetést mérnek.

A GYÜLÉSEN

ezért a szónokokat gyakran szakították félbe az elkecseregett falusiak, akik halált követelnek. Maniu és cinkosai fejére a padokon feketébe öltözött özvegyek állnak. Azt hangoztatják, hogy ahhoz, hogy életüket széppé tegyék, szükséges, hogy biztosítsuk is azt. Már pedig meg Maniukát életben vannak, nem biztos gyermekek élete és nem nyugodhatnak békán az áldozatok sem. Táviratban követelték, hogy Maniu és minden cinkosa felett, akár román, vagy magyar az, olyan példás ítéletet mondjanak, hogy Százazajta népe félelem és rettegés nélkül hajthassa fejet álomra és dogozhasson egy jobb, békésebb jövőn. Mert meg Maniura nem süjt le az igazságszolgáltatás keze, idevaló ügynökei sem hagyják abba a két nép közötti ellentéték szitását. A

FIGYELEM!

Október 7-től kezdődőleg a felvett előlegekre

rizksását és sárgaborsó! osztunk

Okt. 7-én 1—250 számig, 8-án 250—500 i-g, 9-én 501—751 ig, 10-én 751—1000-ig, és 13-án a többi számokért

SILBERSTEIN és FISCHER cég
Brassó, Hosszu utca 39. TELEFON 24—11. (B)

Kereskedők pótbjelentése az árukészlet áradatairól

(BRASSÓ) — A pénzügyigazgatóság közli a pénzügyminisztérium 565.087 számú távirati Kőrendeletét, amit az ország valamennyi pénzügyigazgatóságához intézett. A rendelet szerint a pénzügyminisztérium jóváhagyta, hogy a kereskedőknek az 1947 augusztus 27-én a hivatalos lap 196. számában közölt 302 számú törvény alapján tett árukészlet bejelentésében a készlet mennyiségének adatait kiegészítsék azok értékével is, legkésőbb október 5-ig. Nem szabad módosítani azonban a már beadott bejelentések árukészlete mennyiségének és esetleges értékének adatait.

Azok az adófizetők, akik már beadták árukészletbejelentésüket, október 5-ig jelentés be a pénzügyigazgatóságnak a bejelentett árukészlet eladási árát is. Ezt oly módon tegyék, hogy a bejelentésnek a kereskedőnél maradt példányába vessék be az egységes és összesített árakat és külön üres papíron írjanak pótbjelentést a pénzügyigazgatóság számára két példányban, amiben kimutatják a bejelentett árukészlet említett egységes és összesített áradatait. Ezt a pótbjelentést október 5-ig kell megtenni.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó főnökünk

STOTZ WALDEMAR

nagykereskedő

f. hó 29-én reggel 6 órakor hirtelen elhunyt.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

A „Jekelius és Stotz cég” alkalmazottai.

(B)

gyűlés végén kérges, nehéz, dolgos kezű irtók alá azt az ívet emelve Maniu és cinkosai számára a legkeményebb ítéletet követezte Százazajta népe.

A gyűlés szónokai keményen megfélemeztek azokat, akik a kocsi asztalánál még ma is a demokrácia és az együttműködés ellen izgatnak. A hozzászólások során, mikor a nép egyhangúan és keményen követelte a Maniukát megbüntetését, szót kért Parate Jekész is, aki az Ekés Front, a Magyar Népi Szövetség és a Kommunista Párt küldöttéi azzal vádolta meg, hogy hamis utakon járunk. Ugyázták Parate lelkész úr nagyon találva érezte magát, amikor a szónokok a háttérbe bűnt izgató kicsi haramiákra céloztak, akik ma is veszélyeztetik a falu nyugalmát és izgatnak mind a demokrácia mind a népek megbékélése ellen.

A válasz egyszerű, de hatásos volt: „Halál Maniura és bérenceire!”

A könyvödött már, mire elértük a falu feletti tetőt. A lenyugvó nap vörösen izzott a látóhatár szélén. Utolsó sugarai bitorlányba borították a domboldali jeltelen sírokat, amelyek némán vádolták Maniut, a kanyarnál még felhalasztott a hegyre a nép zúgása: Halál Maniukra!

(t. h.)

Orvostanhallgatók figyelmébe!

(MAROSVÁSÁRHELY) — A marosvásárhelyi diákmönzön az 1947—48 tanévben ellátást kaphat minden beiratkozott orvostudományi hallgató, aki ezt 16 lej okmányjeggyel ellátott kérvényben legkésőbb október 15-ig kéri az egyetem diákudó hivatalától. Östermeik gyermekei zsradek és ltsi beszoigaltatására kötelesek a közzétárásiügyi minisztérium rendeletertelmében. Az oszi bevasárlók megkönyvítése érdekében a Diákudó Hivatal kéri mindazokat, akiknek módjukban áll, hogy legkésőbb október 5-ig, posta útján, Universitatea Bolyai, Oficial de Oerotre Sudentesac Trg. Mures cimre, fizessék be teszszerintű időre, de legalább 3 hónapra előre a menzai ellátás díját, napi 25 lejben számolva. Az élelmezési díjakat előre befizetők a téli hónapok draább ellátását is a mostani kedvezményesen áron kapják s ha egyékként beszoigaltatást kötelezték, befizetésük időtartamára ez alól mentesülnek. Vonatkozik ez minden előzetes befizetőre, ha később a beszoigaltatási kötelezettség esetleg általánossá válik. A befizetett összeg a tanév folyamán menzai díj kedvezményben részesülők esetében megfelelően hosszabb időre fedezi a téli kötelezettséget.

A nagyméretű kiállítás Turzjárány miatt

Elutazásuk előtt feregtelenítik a kolozsvári utasokat

(Kolozsvár) — Előző lapszámunkban hírt adtunk arról a hatalmas méretű kiállítás turzjárányáról, amely Kolozsváron felütötte a fejét. A város egészségügyi hatóságai szigorú intézkedéseket fogantatosítottak a járvány elterjedésének megállítására. Így a kolozsvári vasúti állomásról addig nem utazhatik el senki, emig feregtelenítési vizsgán át nem esett. Azokat a személyeket, akiket feregket találtak, tevéletítésre utalják be, akiket nem találtak öölalnak it akadálytalanul elutazhatnak. A vasúti mentőjegyeket a kolozsvári állomáson csak azok számára állítják ki, akik a városi főorvosi hivatal bizonyítványával igazolják, hogy a vizsgálat során nem találtak rajtuk élőseket.

Ugyancsak itt írjuk meg, hogy az egyre jobban terjedő járvány beküvése érdekében Kolozsvár területén beállított minden tömegsoparposztást. További intézkedés azt is, hogy minden szabad éj alatt tilos minden gyűlés, eladás, mozgó és színházak működése, szórakoztatás rendezése. Ugyancsak a további intézkedés elhalasztották a tanítás megkezdését és az egyetemi vizsgák megtartását.

HIREK

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÜVETSÉG NAPILAPJA

Szerkesztő bizottság: dr. Horváth Miklós, dr. László Ferenc, Szemlér Ferenc, Felelős szerkesztő: SZABEDI LÁSZLÓ

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

1 óra	110 Lei
3 óra	315 Lei
Fél évre	600 Lei
Egész évre	1100 Lei
Munkásoknak 1 óra 90	3 óra 270
Földműveseknek 1 óra 90	3 óra 270
Nyugdíjasoknak 1 óra 90	3 óra 270
Vállalatoknak és Bankoknak	180 Lei havonta.

Előfizetéseket csak készpénzfizetés ellenében vesszünk fel, előzetes postai beküldés mellett.

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG

Szerkesztőség és kiadói hivatal, Sepsiszentgyörgy, Lenin-út 5. Távfeszlelő: 298
Brassói kiadói hivatal és szerkesztőségi kirendeltség: Str. Argentarilor 16. — Távfeszlelő: 17-53.

Bejegyezve a brassói törvényszéken G. II. 1768-1944. szám alatt.

SZOLGÁLTATÓ SZERZŐDÉSEK

Brassó. — Szerda: Tulliu, Szabadság-ter 1. és Petrescu, Katonakórház-utca 1. — Csütörtök: Pavelceanu, Hirsch-utca 16 és Iliescu, Cuza Voda-utca 50. — Sepsiszentgyörgy: Csutak, Szabadság-ter.

MOZGÓK MŰSORA:

Brassó. Aro: Egy csók és más semmi (magyar). — Astra: Élméskel meg? — Capitol: A sors. — Corso: Terror Kall. formában. — Lumina: Esküvő napján. — Modern: Luana. — Redut: Lázban a város. — Scala: Mikor az asszony tudja, mit akar. — Sepsiszentgyörgy: Textílyári: Kővirág (szovjet).

— A BOLYAI DEMOKRATA DIÁKSZÜVETSÉG brassóme gyei igazgatója folyó év október 1-én gyűlést tart a MNSZ Brassó városi székházában, este 6 órai kezdettel. A BDDSz vezetősége ezúton hívja fel az érdekeltek figyelmét a nagyfontosságú gyűlésre.

— TROLLEYBUSOKAT VEZETNEK A FŐVÁROSBAN. (Bukarest) A fővárosi közúti vasúttársaság azzal a tervvel foglalkozik, hogy Temesvár után Bukarestben is meghonosítsák a trolleybusokat. A társaság vezetősége már érintkezésbe lépett csehszlovákiai és franciaországi cégekkel, amelyek készek, egyelőre húsz darab nyolcvan személyt befogadó trolleybuszt szállítani. A közúti forgalomnak trolleybuszal való nagyobbmérvű lebonyolítása esetén a villamosközlekedést Bukarest külső városrészeibe helyezik át.

— AZ ADÓFELLEBBEZÉSI BIZOTTSÁGOK ÖSSZETÉTELE. (Bukarest) Az adófelülvizelési munka kifejezéshez közeledvén, a pénzügyminisztérium részletes utasításokat küldött a pénzügyigazgatóságoknak az adófelülvizelési bizottságok összetételével és működésével kapcsolatban. Minden pénzügyigazgatóság mellett annyi adófelülvizelési bizottság létesül, hányra a munka sürgős és helyes végzése érdekében szükség van. A bizottság elnöke az illetékes törvényszék egy-egy bírāja, tagjai pedig egy pénzügyi tisztviselő és az adózók egy-egy képviselője, kit húsz, erre a célra kijelölt adófizető közül sorshuzással állítanak meg.

— SZABOTÁZSÍTÉLETEK BRASSÓBAN. (Brassó) A törvényszék mellett működő szabotázsbizottság az alábbi ütemtervet hozta: Szabó Ilona Gyár: 15 szám alatti lakost 6 hónapi elzárásra ítélte, mert a megszabott árnál 10% alatti árral árult kenyeret. — Tinichint: Közép-utcai osztályosmestert 5 évi elzárásra ítélte, mert 9 millió régiót úgy akart beváltani, hogy a hatóságokat megfélemlítve, az összeget tulajdonának megtakarított pénzéért tunte fel. — Gábor Jenő türkösi lakos 30 lej pénzbírságot kapott, mert engedély nélkül borjút vágott.

TESTNEVELÉS

Dermagant-Schiel 7:1 (3:0)

(Brassó) — A bukaresti mérkőzésről hazatérő marosvásárhelyi Dermagant labdarúgó csapata hétfőn délután Brassóban a Schiel-gyár együttesével barátságos mérkőzést játszott. Az Olympia-pályán, mintegy 2000 néző előtt lefolyt játék során a Dermagant együttese kitűnő benyomást keltett mind Brassó közönsége, mind a Schiel-gyár csapatának, amely különben a nagy ellenféllel szemben a lehetőséghez méltóan jól megállította helyét. A Dermagant gólszerzői: Pálfi (3), Sinkó (2), Incze II. és Csiki, illetve Biduita voltak.

Előmérkőzést két brassói gyár, a Metrom és Schiel törpecsapata játszottak 2x30 perces idővel. A Brassóban régezt nem látott gyermekcsapat megjelenése a pályán, osztatlan tetszést aratott, amely a játék folyamán több ízben hatalmas nyílt tapsban nyilvánult meg. A játék 3:3 (2:2) arányban eldöntetlenül végződött. A gyermek mérkőzést Grosz Armin, a napokban

vizsgázott bíró közmegegyezésre vezette.

AZ A-LIGA HETEDIK FORDULÓJÁT SZERDÁN ÉS CSÜTÖRTÖKÖN JÁTSSZÁK — A FORDULÓ RANGADÓJA AZ ITA-CFR TEMESVÁR TALÁLKOZÓ ARADON

Az október 12-én lejátszására kerülő Románia-Magyarország válogatott mérkőzésre való tekintettel az A-liga hetedik fordulóját hétközben játsszák le. A forduló legnagyobb érdekfeszítőjétől találkozója kétségkívül a táblázat élén álló temesvári CFR és az országos bajnok ITA összecsapása lesz Aradon. Eddig a táblázat élén a CFR vezet 12 ponttal és 20:3 gólaránnyal, utána közvetlenül az ITA 11 ponttal következik 31:3 gólaránnyal. Ezért a találkozóknak döntő jellege van.

A többi mérkőzés: Bukarestben: Juventus-Szabadság, CFR Buk.-Juul. Ploest: FC Ploesti-Ciocanul. Medgyesen: Muncitoresc-Vasas. Marosvásárhelyen: Dermagant-ASA. A többi elmaradt mérkőzések valószínűleg vasárnap kerülnek lejátszásra.

Kacsó Sándor az aradi vértanúk emlékünnepe lyének szónoka

(Arad) — A Magyar Népi Szövetség helyi szervezete nagyszabású előkészületeket tesz a tizenhárom aradi vértanu emléknapijának, október hatodikának méltó megünneplésére. Az ünnepély idei szónokaként Kacsó Sándor író, a Magyar Népi Szövetség országos alelnökét kérték fel.

A nemzetnevelésügyi minisztérium engedélyével október 6-án az aradi magyar iskolákban megemlékeznek a vértanúkról, majd az iskolai növendékek is kivonulnak a kivégzés színhelyére, ahol gyászünnepe ly zajlik le az 1945-ben helyreállított emlékműnél.

APRÓHÍRDETÉSEK

Hirdetéseket csak is készpénzfizetés mellett fogadunk el.

ADÁS-VÉTEL

KÉT káposztáshordó (cserefa) eladó Brassó, Aurel Popovici u. 6. Horváthné 9627-a

INGATLAN

SÜRGŐSEN eladó a Hátulsó utcában 1000 méteres sarokhely, Visconti, Brassó, Kapu-utca 40. 9625-1

ELVESZETT

ELVESZETT egy ló székérkével együtt, Brassó, Zajzoni útról penteken, szeptember 26-án. Becsületes megtaláló jutalom ellenében értesítse a tulajdonost: Nedelka Istvánt, Horatiu-utca 8 szám alatt. 9626-a

NAGYBAN!

IRODAI és ISKOLAI SZEREK

PAPETÁRIA UNIVERSALĂ CÉGNÉL

KICSINYBEN!

TULAJDONOSOK:

WEISZFEILER, S. és FORIL CY.

BRASSÓ, Hirsch-utca 6. TELEFON 37-15

Kereskedők és köztisztviselők részére, NAGYBANI ÁRAK KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

ELŐ ÖSTÁLY		MÁSODIK ÖSTÁLY		ÖTÖDIK ÖSTÁLY	
Hétdős: 1947. október 22. és 31.		Hétdős: 1947. november 23. és 27.		Hétdős: 1948. február 1-3, 4-5, 11-13-15, 16-17-18, 20-21-22, 24-25-26 és 29.	
Nyertesek		Nyertesek		Nyertesek	
1	400.000	1	500.000	1	5.000.000
1	200.000	1	250.000	1	3.000.000
1	100.000	1	100.000	1	2.000.000
2	50.000 100.000	2	50.000 100.000	1	1.000.000
5	20.000 100.000	5	20.000 100.000	2	500.000
10	15.000 225.000	10	15.000 225.000	3	300.000
25	10.000 250.000	25	10.000 250.000	6	100.000
50	5.000 250.000	50	5.000 250.000	8	75.000
150	3.000 450.000	150	3.000 450.000	12	50.000
2250	2.000 4.500.000	2250	2.000 4.500.000	20	30.000
2500 nyv.	Lei 6.575.000	2500 nyv.	Lei 9.275.000	24	25.000
HARMADIK ÖSTÁLY		NEGYEDIK ÖSTÁLY		50	20.000
Hétdős: 1947. október 23. és 29.		Hétdős: 1948. január 23. és 29.		70	15.000
Nyertesek		Nyertesek		100	12.000
1	600.000	1	700.000	200	10.000
1	300.000	1	350.000	500	8.000
1	100.000	1	100.000	1000	6.000
2	50.000 100.000	2	50.000 100.000	28000	5.000
5	20.000 100.000	5	20.000 100.000	30000	175.950.000
15	15.000 225.000	15	15.000 225.000		
25	10.000 250.000	25	10.000 250.000		
50	5.000 250.000	50	5.000 250.000		
150	3.000 450.000	150	3.000 450.000		
2250	2.000 4.500.000	2250	2.000 4.500.000		
2500 nyv.	Lei 11.775.000	2500 nyv.	Lei 14.375.000		
A SORSJEGYEK ÁRA:		A NYEREMÉNYEK VÉGÖSSZEGE LEI			
Mind az 5. osztályra: Lei 6.000 2.500 1.250 695		217.850.000			
Minden egyes osztályra: Lei 1.000 500 250 135					
Az állam törvényével azavatolja a látétkitűt és a nyereségek kifizetését. A játékosok mindenképp a nyertesek névlistáján meg a nyereseményeket.					

Nyomtatva a Jókai-nyomda Rt. körforgógépén, Sepsiszentgyörgyön.